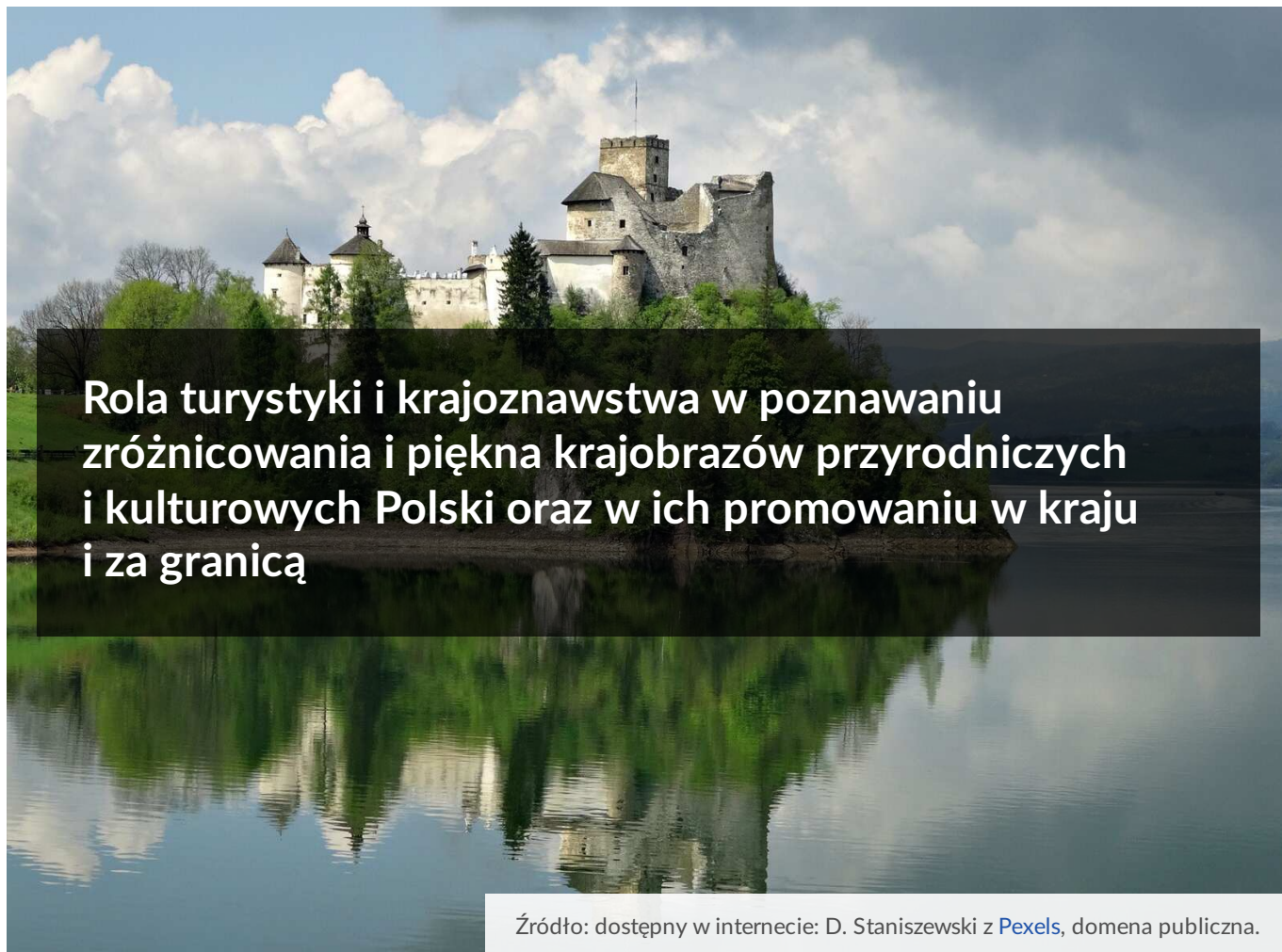

Rola turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu różnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski oraz w ich promowaniu w kraju i za granicą

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Film edukacyjny](#)
- [Mapa myśli](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Rola turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu zróżnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski oraz w ich promowaniu w kraju i za granicą

Źródło: dostępny w internecie: D. Staniszewski z [Pexels](#), domena publiczna.

Nie mamy w zwyczaju zachwycać się tym, co otacza nas na co dzień. Krajobraz naszego miejsca zamieszkania jest dla nas swojski, zwyczajnie nam się opatrzył. Wystarczy jednak, że udamy się w podróż, niekoniecznie zagraniczną, by z zaciekawieniem rozglądać się i podziwiać otaczające nas widoki. Właśnie zachwyt nad tym, czego nie widzimy na co dzień, jest jednym z głównych motorów turystyki. Bardzo często za cel podróży wybieramy te miejsca, które są po prostu odmienne od tych, w których mieszkamy – pragniemy wyjechać nad ocean, ludzie z Pomorza podróżują w góry, a ci z Podkarpacia chcą wypoczywać nad Bałtykiem.

Turystyka ma ogromną wartość edukacyjną, pozwala bowiem na odkrycie różnorodnych krajobrazów. Poszczególne regiony prześcigają się w pomysłach na promowanie miejscowych krajobrazów przyrodniczych i kulturowych, gdyż sprawny marketing pozwala przyciągnąć większą liczbę odwiedzających. To zaś napędza lokalną gospodarkę, co jest korzystne tak dla mieszkańców danego regionu, jak i dla całego kraju.

Twoje cele

- Opiszysz rolę turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu zróżnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski.
- Wskażesz regiony Polski szczególnie wartościowe turystycznie.

- Zaproponujesz sposoby promowania poszczególnych regionów Polski.

Przeczytaj

Turystyka jest jednym z rodzajów aktywności wolnoczasowej człowieka, ale także działem gospodarki. Definiowana jest jako „czasowa zmiana miejsca pobytu w celu poznawania środowiska przyrodniczego i kulturalnego”. Ze względu na cel podróży czy zasięg przestrzenny turystykę dzieli się na wiele rodzajów.

Krajoznawstwo z kolei to ruch społeczny dążący poprzez różne formy turystyki (zwłaszcza wycieczki) do poznawania własnego kraju, gromadzenia o nim wszelkich wiadomości i popularyzowania ich, a jednocześnie działający na rzecz utrwalania i pomnażania zasobów przyrody i kultury.

Źródło: [Encyklopedia PWN](#)

Bardzo chętnie odwiedzanym regionem Polski są Mazury.

Źródło: dostępny w internecie: [shutterstock.com](#), domena publiczna.

Rola turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu zróżnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych

« Turystyka ułatwia poznanie oraz podnoszenie wiedzy o kraju i świecie, uczy rozumienia i odbioru sztuki, umożliwia różnorodne przeżycia estetyczne. Turystykę stworzyła ciekawość poznania i odkrywania przyrody, techniki, zabytków, przeszłości, ludzi oraz

obyczajów. Jednocześnie należy pamiętać, że przedmiotem zainteresowania turystów są walory krajoznawcze, do których zalicza się:

- charakterystyczne zespoły krajobrazowe i osobliwości przyrody określane terminem walorów środowiska przyrodniczego, nazywane plenerem,
- folklor, obrzędy ludowe, dzieła ludowe, sztuki plastyczne, relikty kultury materialnej, noszące nazwę walorów kultury ludowej,
- zabytki budownictwa, sztuk plastycznych, kultury materialnej, pamiątki historyczne, nazywane walorami dóbr kultury,
- charakterystyczne obiekty i przejawy współczesnej gospodarki, techniki, nauki i kultury, noszące nazwę walorów współczesnych osiągnięć człowieka.

Źródło: P. Płoskonka, *Krajoznawstwo a turystyka – próba syntezy w ujęciu polskim*, „Turystyka i Rekreacja” 2006, t. 2, s. 23–24.

Podział turystyki według różnych kryteriów

Kryterium podziału	Rodzaje turystyki
Motyw wyjazdu lub cel podróży	biznesowa, konferencyjna, pielgrzymkowa, religijna, wypoczynkowa, uzdrowiskowa, sportowa, kongresowa, motywacyjna, etniczna, alternatywna
Czas trwania podróży	długookresowa, krótkookresowa
Charakter wyjazdu	pobytowa, objazdowa, pobytowo-objazdowa
Zasięg geograficzny	międzynarodowa, krajowa
Sposób organizacji	zorganizowana i niezorganizowana
Środek lokomocji	drogowa (motorowa, samochodowa, autokarowa, rowerowa), kolejowa, wodna (morska, śródlądowa, kajakowa, żeglarska, promowa), lotnicza

Kryterium podziału	Rodzaje turystyki
Aktywność turystów	pasywna (wypoczynkowa), kwalifikowana (aktywna: piesza, trekking, kajakowa, rowerowa, żeglarska, alpinizm, konna, myśliwska)
Okres wyjazdu i pora roku	urlopową, wakacyjną, letnią, zimową

Głównym czynnikiem warunkującym rozwój turystyki jest **atrakcyjność turystyczna** danego regionu, czyli właściwość obszaru, miejscowości lub miejsca wynikająca z zespołu cech przyrodniczych lub pozaprzyrodniczych stanowiących o zainteresowaniu tym regionem turystów. O stopniu atrakcyjności turystycznej danego obszaru lub miejscowości decydują głównie:

- walory turystyczne,
- dostępność komunikacyjna,
- zagospodarowanie turystyczne.

Walory turystyczne obejmują:

- **walory wypoczynkowe** służące regeneracji sił fizycznych i psychicznych,
- **walory specjalistyczne** umożliwiające uprawianie turystyki specjalistycznej (kwalifikowanej): żeglarstwa, kajakarstwa, alpinizmu, jeździectwa, turystyki pieszej, rowerowej;
- **walory krajoznawcze** (poznawcze) służące zaspokajaniu potrzeb poznawczych i rozbudzaniu ciekawości świata.

Walory krajoznawcze przyrodnicze dzieli się na:

- powstałe bez udziału człowieka: skałki i grupy skał, jaskinie, głazy narzutowe i głazowiska, wąwozy, doliny i przełomy rzeczne, wodospady, źródła, osobliwości flory i fauny;
- w pewnym stopniu powstałe z udziałem człowieka, ale niekontrolowane: parki narodowe, parki krajobrazowe, punkty widokowe;
- utworzone przez człowieka: ogrody botaniczne, ogrody zoologiczne, muzea i zbiory przyrodnicze, parki zabytkowe.

Funkcje turystyki

Turystyka jako aktywność człowieka i działalność gospodarcza może pełnić wiele funkcji. Według Barbary Cymańskiej-Garbowskiej i Barbary Steblik-Właźlak, są to:

- funkcje wypoczynkowe,
- funkcje zdrowotne,
- funkcje wychowawcze,
- funkcje poznawcze,
- funkcje kształtowania świadomości ekologicznej,
- funkcje ekonomiczne,
- funkcje miastotwórcze.

Źródło: B. Cymańska-Garbowska, B. Steblik-Właźlak, *Podstawy turystyki*, WSiP, Warszawa 2013, s. 29.

Szczególnie atrakcyjne turystycznie regiony Polski

W Polsce znajduje się wiele regionów szczególnie atrakcyjnych turystycznie. Część z nich posiada więcej walorów przyrodniczych, część więcej walorów kulturowych i folklorystycznych, a w jeszcze innych głównymi atrakcjami są zabytkowe budowle. Poniżej przedstawiono kilka regionów, aczkolwiek należy mieć świadomość, że w Polsce jest o wiele więcej miejsc wartych zobaczenia.

Bieszczady

Bieszczady są wyjątkowymi górami zachęcającymi do przyjazdu, zwłaszcza swoją interesującą rzeźbą terenu, niezwykle zróżnicowaną roślinnością, jak i występowaniem dużej liczby zwierząt. Obszar ten kojarzy się z dobrymi okazjami do tego, aby zaplanować samodzielny wyjazd w góry. W tak wspaniałych okolicznościach przyrody można cieszyć się i korzystać z chwili do tego, aby pośród wysokich gór i dzikiej natury móc spojrzeć na siebie i na świat z nieco odmienną perspektywą, z większego dystansu. Jest to także bez wątpienia wspaniały region do wybrania się na wycieczkę ze znajomymi czy rodziną. Niezależnie od tego, kiedy i z kim wybieramy się w Bieszczady, czeka tam na nas cała masa atrakcji, zwłaszcza tych wytworzonych przez przyrodę, w regionie znajdziemy jednak również ciekawe wytwory kultury w okolicznych miastach, miejscowościach i wsiach.

Promocja atrakcyjności turystycznej Bieszczad powinna opierać się eksponowaniu walorów przyrody, kultury regionu oraz fantastycznych gospodarstw, gdzie przyjmuje się wędrowców zgodnie z tradycyjną gościnnością. Warto także zachęcać potencjalnych turystów możliwością odpoczynku bez zgiełku i hałasu.

Góra Smerek w Bieszczadach

Źródło: Rafik k, dostępny w internecie: commons.wikimedia.org, licencja: CC BY-SA 4.0.

Tatry

Tatry to pasmo górskie o powierzchni ok. 785 km², długości 80 km oraz średniej szerokości ok. 15 km. Znajdują się w województwie małopolskim, na terenie powiatu tatrzańskiego, na granicy polsko-słowackiej. Tatry są częścią łańcucha górskiego Karpat i stanowią jego najwyższe pasmo. Po polskiej stronie znajduje się ok. 22% powierzchni Tatr (175 km²) – pozostała część należy do Słowacji. Tatry dzielą się na dwie różnorodne pod względem budowy geologicznej i ukształtowania terenu części – Tatry Zachodnie oraz Tatry Wschodnie (obejmujące Tatry Wysokie oraz Tatry Bielskie). Granica pomiędzy nimi przebiega przez przełęcz Liliowe, Dolinę Gąsienicową oraz Dolinę Suchej Wody Gąsienicowej. Na terenie Tatr Wschodnich znajdują się najwyższe tatrzańskie szczyty, w tym najwyższy szczyt Słowacji – Gerlach (2 655 m n.p.m.) oraz najwyższy szczyt Polski – Rysy (2 499 m n.p.m.). Tatry Zachodnie, zajmujące około połowy powierzchni Tatr (400 km²), są nieco niższe i łagodniejsze, jednak na ich obszarze znajdziemy wiele szczytów wznoszących się ponad 2 000 m n.p.m. Tatry to jeden z najchętniej odwiedzanych zakątków Polski. Rokrocznie goszczą tutaj tysiące turystów nie tylko z Polski, ale również z zagranicy. Turysta w Tatrach znajdzie malownicze szlaki, piękne widoki i możliwość obcowania z naturą. Niewątpliwym walorem jest także unikalny podhalański folklor i wiele atrakcji w podtatrzańskich miejscowościach – muzea, zabytki, targi regionalne. Dla turystów potrzebujących większych wygod są nowoczesne baseny i parki wodne oraz luksusowe hotele spa.

Promocja turystyczna Tatr może opierać się zarówno na ukazaniu malowniczych szlaków turystycznych w górach, jak i zachęcaniu do poznawania podhalańskiego folkloru. Ponadto

w regionie znajduje się bardzo dobrze rozbudowana infrastruktura służąca uprawianiu sportu. Warto więc zachęcać fanów nart i snowboardu do odwiedzenia tych gór.

Rysy – najwyższy szczyt polskich Tatr

Źródło: Op, dostępny w internecie: commons.wikimedia.org, licencja: CC BY-SA 3.0.

Wybrzeże Bałtyku

Wybrzeże Morza Bałtyckiego to rejon najczęściej odwiedzany przez turystów krajowych. Poza tym odwiedza go także bardzo dużo turystów zagranicznych, głównie z Niemiec. Ruch turystyczny ma tutaj mocno sezonowy charakter. Zaletą polskiego wybrzeża są szerokie, piaszczyste plaże uważane za jedne z najładniejszych w Europie oraz wały wydymowe i ciągnące się na ich zapleczu lasy. Nad Bałtykiem dominuje turystyka wypoczynkowa, obok kempingów (założone tu pola kempingowe należą do najbardziej obszernych w Polsce) i pól namiotowych liczne są ośrodki całoroczne, jak również luksusowe hotele. Obiekty wypoczynkowe skupiają się w około 60 miejscowościach nadmorskich. Wybrzeże jest liderem wśród regionów turystycznych Polski pod względem liczby miejsc noclegowych. Najbardziej trwałą i użytkowaną całorocznie bazą noclegową dysponują uzdrowiska takie jak Kołobrzeg, Świnoujście i Sopot oraz większe miasta jak np. Gdańsk czy Szczecin.

Promowanie atrakcji wybrzeża Bałtyku to głównie zachęcanie osób poszukujących wypoczynku, lubiących słońce i szerokie, piaszczyste plaże. Działania marketingowe z pewnością mogą być skierowane do rodzin z dziećmi. Z uwagi na dużą liczbę uzdrowisk nad polskim morzem jest to także dobre miejsce do wypoczynku dla osób starszych zarówno z Polski, jak i z zagranicy (głównie obywateli Niemiec).

Plaża w Dziwnowie nad Morzem Bałtyckim

Źródło: Aw58, dostępny w internecie: commons.wikimedia.org, licencja: CC BY-SA 4.0.

Mazury

Mazury nazywane są Krainą Tysiąca Jezior. Największe z nich to Śniardwy (113,8 km²) i Mamry (104,4 km²). Najgłębsze to Wuksniki (68 m) i Babięta Wielkie (65 m). Część jezior, połączona kanałami i rzekami, tworzy wielokilometrowe szlaki wodne, atrakcyjne dla turystów. Najbardziej znany spośród nich to Kanał Elbląski z systemem pochylni umożliwiających podróż statkiem po lądzie. Kanał został zbudowany w połowie XIX wieku i połączył Jezioro Drwęckie (Ostróda) z jeziorem Druzno (Elbląg). Obecnie Kanał Elbląski, jedyny tego typu obiekt w Europie, jest główną atrakcją turystyczną regionu. Z rejsów po kanale korzysta w sezonie kilkadziesiąt tysięcy turystów. Latem jeziora oblegane są przez miłośników żeglarstwa, windsurfingu, nurkowania, kajakarstwa i wędkowania. Stolicą żeglarstwa są Mikołajki, nazywane letnią stolicą Polski, położone między jeziorem Tałty i Jeziorem Mikołajskim. Przy nabrzeżach i pomostach cumują setki łódek i luksusowych jachtów. Warto przespacerować się portową promenadą, zajrzeć do którejś z licznych tawern lub udać się do miasta, nad którym góruje XIX-wieczny kościół ewangelicki. Wypoczywając nad Jeziorkiem, najdłuższym polskim jeziorem (28 km), warto wybrać się do Iławy, gdzie znajduje się Wielka Żuława, największa wyspa śródlądowa Europy (82,4 ha). Bogactwem regionu są lasy i puszcze zajmujące prawie 30% jego powierzchni, z licznymi parkami krajobrazowymi, rezerwatami i pomnikami przyrody. Najpiękniejsze krajobrazy objęto ochroną w zespole Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich, Mazurskim Parku Krajobrazowym i wielu innych.

Atrakcje turystyczne Mazur niewątpliwie powinny przyciągać fanów [turystyki kwalifikowanej](#). Promując ten region Polski, warto wskazać, że posiada on bardzo dobrą bazę do uprawiania żeglarstwa, kajakarstwa czy windsurfingu. Osoby preferujące nieco

spokojniej spędzić czas wolny również znajdą tu coś dla siebie. Promując Mazury, nie można również zapomnieć o Kanale Elbląskim, który jest wyjątkowym obiektem, oryginalnym w skali Europy.

Śniardwy – największe jezioro w Polsce

Źródło: nocnalunatyczka, dostępny w internecie: commons.wikimedia.org, licencja: CC BY-SA 3.0.

Roztocze

Roztocze jest krainą geograficzną łączącą Wyżynę Lubelską z Podolem. Jej nazwa pochodzi od słowa rozтока, które oznaczało dział wodny. Urozmaiconą rzeźbę terenu Roztocze zawdzięcza licznym procesom geologicznym, które zachodziły na tym terenie na przestrzeni dziejów. Najwyższym wzniesieniem Roztocza w Polsce jest Długi Goraj (391,5 m n.p.m.). Z uwagi na budowę geologiczną znajdują się tu liczne wąwozy i jary. Roztoczańska flora jest mocno zróżnicowana, występują tu lasy lipowo-grabowe i bukowo-jodłowe, bory jodłowe i bory sosnowe. Dumą regionu są czyste rzeki Wieprz i Tanew oraz wiele śródleśnych torfowisk, bagien i borów bagiennych. Rzeka Wieprz, stanowi granicę między Roztoczem Środkowym i Zachodnim. Unikalne walory przyrodnicze przyczyniły się do utworzenia Roztoczańskiego Parku Narodowego oraz parków krajobrazowych – Szczebrzeszyńskiego, Krasnobrodzkiego, Południworoztoczańskiego i Puszczy Solskiej, które zachwycają swoją przyrodą. Roztocze jest regionem stworzonym do turystyki kwalifikowanej i aktywnego wypoczynku. Jego atrakcje świetnie pasują do zróżnicowanych wymagań turystów. Amatorzy dwóch kółek licznie odwiedzają Centralny Szlak Rowerowy Roztocza, prowadzący przez jego najciekawsze miejsca, umożliwiając podziwianie różnorodnej rzeźby terenu, ciekawej szaty roślinnej oraz występujących tu zabytków kultury. Planując wyprawę na Roztocze, nie można zapomnieć o Zamościu, mieście, które jest szczytowym osiągnięciem renesansowej

myśli urbanistycznej, wymienianym wśród najwspanialszych zespołów urbanistycznych na świecie. Roztocze to także wspaniała kuchnia. Niesamowita mieszanka kuchni staropolskiej, ukraińskiej i żydowskiej, w której korzysta się ze świeżych, sezonowych produktów, to „smaki Roztocza”. Królują tu potrawy z mąki oraz kaszy gryczanej.

Roztocze powinno być promowane przede wszystkim jako region odznaczający się poszanowaniem wyjątkowej tradycji, walorami kulturowymi, a także wspaniałą kuchnią. Promując ten region turystyczny Polski, nie można zapomnieć o wspaniałych walorach przyrodniczych oraz Zamościu, którego zespół architektoniczno-urbanistyczny Starego Miasta znajduje się na liście światowego dziedzictwa UNESCO.

Roztocze Środkowe

Źródło: MaKa~commonswiki, dostępny w internecie: commons.wikimedia.org, licencja: CC BY-SA 3.0.

Kaszuby

Kaszuby to szczególny region, którego największą atrakcją turystyczną są mieszkańcy – Kaszubi – tworzący klimat i odrębność tego miejsca. O ich wyjątkowości stanowi przede wszystkim kultura, której są wierni od lat, przekazując ją z pokolenia na pokolenie i posługując się swoim wyjątkowym językiem. Na uwagę zasługuje również strój ludowy, który noszą z dumą i szacunkiem. Kaszubów charakteryzują także obrzędy i zwyczaje związane z ich życiem codziennym, a także sztuka rodzima, którą uprawiają w małych, domowych pracowniach. Kaszubi są wierni swojej historii ręcznie wyrabianych przedmiotów, które rozpoznawalne są w całej Polsce. W Chmielnie możemy zobaczyć, jak kolejni członkowie rodziny Neclów formują gliniane naczynia z pomocą koła garncarskiego napędzanego siłą nóg. Powstają w ten sposób dzbany, misy, wazony. W skansenie etnograficznym we Wdzydzach Kiszewskich możemy poznać tradycyjne chaty kaszubskie. W ich wnętrzu zaprezentowane są tradycyjne meble, a w szczególności szelbiągi

i kuchenne kredensy, ręcznie zdobione przez snycerzy. Sztuka kaszubska to również malowanie na szkle oraz plecionkarstwo różnych przedmiotów z korzeni sosny.

Promocja turystyczna Kaszub powinna opierać się na uwypukleniu poszanowania tradycji, wartości kulturowych. Wartość Kaszub to ludzie, szanujący historię, chętnie dzielący się swoją kulturą z turystami.

Rodzina kaszubska

Źródło: Kaszeba, dostępny w internecie: commons.wikimedia.org, licencja: CC BY-SA 2.5.

Zaprezentowane regiony Polski to tylko kilka z wielu atrakcyjnych turystycznie miejsc w naszym kraju. Warto podróżować po Polsce i samemu przekonać się o wartości i atrakcyjności tych i innych miejsc.

Słownik

walory turystyczne

zespół specyficznych cech i elementów środowiska przyrodniczego lub antropogenicznego, które decydują o atrakcyjności turystycznej obszaru i sprawiają, że staje się on przedmiotem zainteresowania turystów

turystyka kwalifikowana

wypoczynek połączony z rekreacją i amatorskim uprawianiem sportu, w celu doskonalenia sprawności oraz wydolności zdrowia, a także poznania atrakcji turystycznych, uprawiany na oznakowanych szlakach, trasach, wyznaczonych akwenach,

wymagający umiejętności posługiwania się sprzętem sportowym, uprawiany indywidualnie lub zespołowo, w grupach nieformalnych lub zorganizowanych

Film edukacyjny

Polecenie 1

Na podstawie poniższego filmu przedstaw pozytywne i negatywne skutki rozwoju turystyki.

Polecenie 2

Na podstawie poniższego filmu napisz, jakie wydarzenie zapoczątkowało turystykę w Polsce.

Ćwiczenie 1

W którym roku powstało Polskie Towarzystwo Tatrzańskie?

- 1912 r.
- 1873 r.
- 1945 r.
- 1890 r.

Jaki procent wszystkich stanowisk pracy na świecie stanowią stanowiska pracy związane z turystyką?

- 10%
- 5%
- 2%
- 15%

Trwa wczytywanie danych ..

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DHFNanXI9>

Rola turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu zróżnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski oraz w ich promowaniu w kraju i za granicą

Źródło: reż. K. Poznański.

Film dotyczy roli turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu zróżnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski oraz w ich promowaniu w kraju i za granicą.

Mapa myśli

Polecenie 1

Uzupełnij mapę myśli. Do poszczególnych funkcji turystyki dopisz przykłady miejsc spełniających daną funkcję.

o Funkcje turystyki

- -
 -
- -
 -
 -
- -
 -
- -
 -
 -
- -
 -
 -
- -
 -
 -
- -
 -
 -
- -
 -
 -
- -
 -
 -
- -
 -
 -

Ćwiczenie 1

Opisz krótko, na czym polega funkcja wypoczynkowa turystyki.

Ćwiczenie 2

Zaznacz funkcję turystyki, którą opisuje poniższe zdanie.

Turystyka odgrywa ważną rolę w rozwoju współpracy i porozumienia między krajami i narodami.

- funkcja polityczna
- funkcja zdrowotna
- funkcja wypoczynkowa

Ćwiczenie 3

Czy turystyka spełnia funkcję ekonomiczną? Jeśli tak, napisz krótko, na czym ona polega.

Dla nauczyciela

SCENARIUSZ LEKCJI

Imię i nazwisko autora: Michał Pranke

Przedmiot: geografia

Temat zajęć: Rola turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu zróżnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski oraz w ich promowaniu w kraju i za granicą

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum/technikum, zakres rozszerzony, klasa III

Podstawa programowa

XIV. Zróżnicowanie krajobrazowe Polski: krajobraz wód powierzchniowych, bagienno-łąkowy, leśny, górski ponad granicą lasu, rolniczy – wiejski, podmiejski i rezydencjalny, małomiasteczkowy, wielkich miast, przemysłowy, górniczy, komunikacyjny.

Uczeń:

5) przedstawia rolę turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu zróżnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski oraz ich promowaniu w kraju i za granicą.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii,
- kompetencje cyfrowe,
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się,
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne

Uczeń:

- opisuje rolę turystyki i krajoznawstwa w poznawaniu zróżnicowania i piękna krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski,
- wskazuje na mapie Polski regiony szczególnie wartościowe turystycznie,
- proponuje sposoby promowania poszczególnych regionów Polski.

Strategie nauczania: asocjacyjna, problemowa

Metody nauczania: blended learning, IBSE, dyskusja, burza mózgów

Formy pracy: praca indywidualna, praca w parach, praca w grupach, praca całego zespołu klasowego

Środki dydaktyczne: e-materiał, komputer, projektor multimedialny, zeszyt przedmiotowy, mapa Polski, atlasy geograficzne, aplikacja Google Maps

Materiały pomocnicze

Kulczyk S., *Atrakcyjność turystyczna krajobrazu – przykłady podejścia systemowego*, „Turystyka Kulturowa” 2014, nr 4, s. 6–15.

Kulczyk S., *Krajobraz i turystyka. O wzajemnych relacjach*, Uniwersytet Warszawski, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Warszawa 2013. Dostępne w internecie: wsgr.uw.edu.pl (dostęp 26.02.2021).

PRZEBIEG LEKCJI

Faza wprowadzająca

- Wprowadzenie do tematyki zajęć. Uczniowie wyjaśniają, jak rozumieją pojęcie turystyki i jakie są jej funkcje.
- Nauczyciel przedstawia cele lekcji.

Faza realizacyjna

- Uczniowie zapoznają się z wprowadzeniem do materiału i w krótkiej dyskusji dzielą się swoimi spostrzeżeniami.
- Uczniowie wykonują w parach mapy myśli. Podczas pracy mogą korzystać z e-materiału (część „Przeczytaj”). Wskazani przez nauczyciela uczniowie bądź ochotnicy prezentują mapy myśli na forum klasy, nauczyciel czuwa nad poprawnością wykonania zadania.
- Uczniowie zapoznają się z filmem edukacyjnym. Nauczyciel sprawdza zrozumienie materiału przez uczniów. Uczniowie w dyskusji omawiają funkcję poznawczą turystyki, posiłkują się przykładami z własnego doświadczenia.
- Uczniowie wyjaśniają pojęcie promocji i budowania wizerunku miejsca, kraju. Oceniają znaczenie działań promocyjnych dla turystyki. Nauczyciel podaje poszczególne regiony Polski, miasta lub miejscowości kraju, a uczniowie w dyskusji lub burzy mózgów podają sposoby ich promocji (w kraju i za granicą). Zwracają uwagę na różne kanały informacyjne, za pomocą których można promować atrakcyjność turystyczną danych miejsc (internet, telewizja, film, gry komputerowe, prasa itp.), a także wskazują, na które walory regionu bądź miejsca warto zwrócić uwagę potencjalnych turystów. W trakcie wykonywania tego zadania uczniowie korzystają z atlasów geograficznych i lokalizują omawiane miejsca i regiony.

- Następne zadanie uczniów polega na przygotowaniu w parach lub małych zespołach (decyduje nauczyciel) materiału promocyjnego na temat Polski, w którym zostaną przedstawione miejsca o wysokich walorach turystycznych. Dzięki takiemu materiałowi potencjalny odbiorca ma poznać zróżnicowanie krajobrazów oraz najciekawsze miejsca w Polsce. Uczniowie w tym celu wykorzystują zdobytą na lekcji i dotychczasową wiedzę oraz zasoby internetowe. Materiał może zostać przygotowany np. za pomocą programu PowerPoint.
- Nauczyciel może zaproponować uczniom także zadanie utworzenia trasy wycieczki krajoznawczej po Polsce, która będzie obejmować miejsca atrakcyjne turystycznie zdaniem uczniów (wykorzystanie atlasów geograficznych lub aplikacji Google Maps).
- Prezentacja prac uczniów.
- W podsumowującej dyskusji uczniowie wskazują najbardziej popularne regiony, miejsca i atrakcje turystyczne Polski, wymieniają także przykłady miejsc i atrakcji mniej znanych, a wartych promowania w kraju i za granicą.

Faza podsumowująca

- Przypomnienie celów lekcji.
- Podsumowanie wiedzy zaprezentowanej na lekcji.
- Nauczyciel ocenia pracę uczniów podczas lekcji, biorąc pod uwagę ich możliwości i zaangażowanie.

Praca domowa

- Przygotuj materiał promocyjny zachęcający potencjalnych turystów do odwiedzenia regionu Twojego zamieszkania (nauczyciel zostawia uczniom dowolność w wyborze formy – może to być praca pisemna, ulotka, plakat, prezentacja multimedialna itp.).

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania danego multimedium

Film edukacyjny może zostać wykorzystany w ramach innych lekcji dotyczących turystyki (zakres podstawowy: XII. 3, XIII. 5; zakres rozszerzony: XII. 5). Może zostać wykorzystany także w ramach samokształcenia uczniów.